

ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - **TRIDENT** **UKRAÏNIENNE**

Число 14 (518) Рік вид. XII. 5 квітня 1936 р. Ціна 1 ₪р.50 Prix 1 fr. 50.

Париж, неділя, 5 квітня 1936 року.

Ми не раз уже відмічали велику культурну працю, що її провадить Український Науковий Інститут у Варшаві. Останнього разу ми згадували про корисну діяльність цього Інституту у зв'язку з виданням ним творів Шевченка у 16 томах, з яких п'ять уже вийшло з друку.

Тепер Український Науковий Інститут у Варшаві виявив свою видавничу чинність ще на одному, новому полі — церковному. У світ вийшла перша книжка «серії перекладів Св. Письма та Богослужбових Книг» — «Літургія Св. Йоана Золотоустого».

І в зв'язку з виходом у світ цієї книги увага українського світу знову притяглася до названого Інституту.

За різними великими політичними й громадськими проблемами в нашому житті іноді, — і цілком неслухно, — забувалося на проблеми, що здаються часом де-кому другорядними, але які в сумі наших зусиль у визвольній боротьбі мають першорядне значіння. До таких проблем безспорно належить і українізація православного богослуження. Бо в багатьох випадках українське богослуження по українських селах в наші часи являлось би важним чинником більшого національного усвідомлення нашого народу.

З великим задоволенням тому стрічаємо ми першу церковну книгу українською мовою, яку Інститут випустив, після затвердження її тексту спеціальною авторитетною Комісією, на чолі якої стоїть Митрополит Православної Церкви у Польщі Дионисій.

Та спеціальна комісія, зложена із відповідних фахівців,

працює над перекладом на українську мову й інших богослужбових книг на українську мову, і Інститут, певно, в недалекому майбутньому видасть ще інші українські церковні книжки.

Зроблено буде, таким чином, велику роботу, тим більшу, що вона торкається дуже важного чинника у нашій визвольній боротьбі, який, нарівні з українським шкільництвом, в нашому національному житті, без сумніву, грає визначну роль.

Гіацинт де Гаяр Бансель

(1849 --- 1936)

Шістнадцять років пройшло з того часу, коли католицький депутат департаменту Ардеш п. де Гаяр Бансель з трибуни палати депутатів зажадав од міністра закордонних справ п. Мільерана пояснень що-до становища на Україні і признання незалежності цієї, на розвалинах царської держави ново-створеної республіки.

Не зважаючи на те, що цей відважний виступ пана де Гаяр Банселя не дав реальних результатів, моральне значіння його заяв було величезне.

Сьогодні мають вони лише історичне значіння, яке одначе переходить не тільки до історії французького парламенту через «Офіційний Журнал», але й до історії стосунків двох народів, яких зв'язує багато спільних спогадів і спільність середземноморської культури, про що дуже часто цілком забувається у Франції під впливом петербурзьких аліянсів і антант та московських пактів.

У серцях есіх українців залишився про виступ цього відважного оборонця прав України вдячний спогад, і сьогодні, коли наспіла сума звістка про смерть п. де Гаяр Банселя, кожний з нас з сумом схиляє голову перед пам'яттю цієї незабутньої для людини.

Бл. пам. Гіацинт де Гаяр Бансель, почесний член французького Товариства Українознавства, родився у 1849 році у своєму маєтку Ле Рамієр і там-же помер на вісімдесят сьомому році життя. Присяжний адвокат, муніципальний і генеральний радник, від 1899 до 1924 р. незмінний представник департаменту Ардеш у палаті депутатів, належав він до католицької парламентарної групи, що називалася «Action Liberale» і з якої вийшли наші найвірніші парламентарські приятелі. Після війни групу цю переіменовано на «незалежну».

За весь час своєї парламентарної кар'єри небіжчик відзначався двома прикметами, якими здобув собі признання навіть своїх ворогів: безкомпромісова правдомовність і відвага. Займався він головню своїми регіональними справами департаментів Ардеш і Дром, був завжди великим авторитетом, загально політичних питань торкався з принципового, так би мовити, морального погляду.

Так воно було і коли він виніс на парламентську трибуну питання про Україну, і хоч він уживав різних поданих йому українцями економічних аргументів, або користувався відомостями, що привезли з України видатні французькі військові, відчувалося, що його більше обходить засадниче право поневоленого народу на волю і власне життя.

Привів його до поважного простудіювання українського питання: голова української делегації на Мірову Конференцію посол граф Тишкевич, але великий вплив мали те-ж на нього оповідання очевидця нашої революції і збройної боротьби, французького монаха О. Еврара, який у 1917-18-19 р. р. перебував на Україні, а потім щиро захищав наші права на незалежність.

Коли у 1924 р. все більше і більше зазначалися тенденції, які були рішуче протилежними всім думкам і почуттям п. де Гаяр Банселя, усунувся він од активного політичного життя, осів у себе на селі, де, слідуючи заповітам своїх предків, був завжди речником усіх хліборобських інтересів і творцем перших рільничих синдикатів.

Не перешкоджало це йому одначе заховати тісні стосунки із своїми українськими приятелями, написати надруковану у «France-Orient» і перекладену на українську мову статтю «Pourquoi i comment j'ai défendu l'indépendance de l'Ukraine».

У 1930 р., після смерти свого приятеля графа Тишкевича, написав спогад про нього. А на перших загальних зборах «Cercle d'Etudes Ukrainiennes» був обраний почесним членом.

Пам'ять про цю світлу постать залишиться завжди серед українців, а ті, хто був з ним зв'язаний особистими стосунками, спільними зусиллями на політичному й громадському терені, з вдячністю згадуватимуть цього вірного приятеля.

Кн. Токаржевський - Карапевич.

З міжнароднього життя

— Д о с и т у а ц і ї .

На час, коли писано ці рядки, ціла Європа, в міжнародній площині своїх взаємин, на протязі трьох тижнів, жила під тривожним знаком події сегого березня, коли Ієрманія одмовилася надалі вважати для себе обов'язковим режим демілітаризації Рейнської зони та зв'язаний з тим режимом відомий Локарнський договір. Як тепер уже знаємо, за вказаний час були справді небезпечні моменти, бо, коли вірити газетним інформаціям, першою французькою думкою було вхопитися зброї, проголосити загальну мобілізацію та вирушити на лівий беріг Рейну, на що Франція мала такий формальне право, бо Версальський, а за ним і Локарнський договір кваліфікують демілітаризацію німцями Рейнської зони, як *casus belli*, як озброєний напад.

Коли б цей факт стався не тепер, а в часі, близькому до складання мирових договорів, війна мабуть така була б, і була б вона для значної частини Європи виправданню, бо тоді Версальський договір ще чинив, як живе право, — принаймні, для переможців. На сьогодні інакше

ставляться до того договору. Час, так мовити, з'їв його силу. З частин, як знаємо, він був анульований за згодою сторін; з частин — порушений односторонніми актами, і в очах європейської opinio він став наче-то замерлим документом, що на нього можна ще посилатися формально, але який годі вже зробити базою якогось ширшого міжнародного чину. Мабуть тому, а може ще й з якихось інших причин внутрішнього порядку, що на них нам, чужинцям, не слід спинятися, місце першої думки французької заступила друга, а саме, — використати дипломатичну процедуру, вказану для такого роду фактів у Локарнському договорі та в Статуті Ліги Націй, якому той договір був підпорядкований.

На цій дорозі Франція мала так само дуже поважні атути в руках, бо-ж держави, що підписали свого часу Локарнський договір, з моменту констатування факту порушення його, мали б стати негайно й без оголошень по її боці і, після ствердження Лігою Націй вказаного факту, прикласти до Германії всі ті санкції, що їх передбачає Статут Ліги, та які з частин прикладаються зараз до Італії. І процедура зачалася. Екстремно, після першого-ж обміну, скликано було до Лондону на пораду представників так званих Локарнських держав, тоб-то Франції, Англії та Бельгії. Для того-ж, щоб не гаяти часу, до того-ж Лондону, а не до Женев, як то було б нормально, покликано було й Верховну Раду Ліги, щоб вона там відбула своє засідання, на якому ствердила б пропозитивне її рішення Локарнських держав.

Зроблено було всіх заходів, щоб справу було вирішено в як найшвидший спосіб, але дійсність завела. Бо-ж лондонським арештом дипломатів витрачено було цілих два тижні, щоб досягти перших наслідків, і то дуже неясних і неозначених, які, властиво кажучи, йдуть може і поруч із справою, та її не вирішують. На своїй нараді локарнські держави встановили, що Локарнський договір було порушено німцями. Німці-ж, — в Германії в промові Гітлера, що нею анулювання Локарнського договору було прокламоване і пізніше в Лондоні, в промові германського представника Рібентропа, що його було вислано на «локарнську» нараду, — вказують, що були примушені до цього французькою ратифікацією пакту з совітами, бо той пакт, на їх думку, протирічний з Локарнським договором. З цією думкою німців не погодилися й приступили на французьку пропозицію передати справу Гаазькому Міжнародному Трибуналові, щоб він висловився, чи франко-совітський пакт протирічить Локарнському договору, чи ні. Німці, що правда, на те не приступили, вказуючи, що це справа не лише правного, але й політичного порядку, а Гаазький Трибунал для вирішення політичних справ не надається.

Але питання Гаазького Трибуналу зразу-ж одійшло на другий план, коли повстало питання, що-ж далі робити з Германією. Французькі пропозиції формально були обговорені й ясні, а саме: треба вимагати од німців, щоб вони повернули режим демілітаризованої зони на Рейні, а коли ні, то Локарнські держави, згідно з договором, мають поставити перед Лігою Націй вимогу про санкції проти Германії на базі параграфу 16-го статуту, як то було зроблено в справі італо-етіопського конфлікту. Англіїці проти такого ставлення справи в рішучий спосіб запротестували. Германія, на їх думку, Локарнський договір порушила, але збройного нападу не зробила, а всього лише відтворила власний державний суверенитет на власній державній території, що ніяк не можна прирівнювати до нападу Італії на Етіопію, щоб там не написано було в Локарнському договорі чи у Версальському. Тому про санкції не може бути й мови, а треба натомість вступити в пересправи з Германією, щоб на місце Локарнського договору, — тепер уже без демілітаризованої зони, — поставити другий пакт, що забезпечив би замирення на Рейні.

Цього року десята річниця смерті бл. пам. Симона Петлюри.

Ці дві, такі протилежні тези, після довгих і, як здається, не дуже-то приємних пересправ в засіданнях і по-за ними, пощастило зрештою звести до якоїсь купи, і локарнські держави виробили спільний текст ноти, що мала бути й була передана німцям в цій справі, ніби-то як передумова пересправ. Вона така, — в коротких словах: 1) Германія зобов'язується не вводити нового війська і не ставити фортець у демілітаризованій зоні на цілий час майбутніх пересправ, 2) звільнити Рейнську зону в 20 кілометрів (попередня була 50 кілометрів) од свого війська й допустити туди англо-італійські війська, що мають стояти там у малій кількості, як «символ», в часі пересправ, 3) на час пересправ Локарнські держави вважають, що договір той продовжує існувати й їх обов'язки одна до одної зостаються незаймані. Ця нота одночасно з німцями, передається й Верховній Раді Ліги, в імені Локарнських держав.

Здавалося, справа злагоджена. Але зараз-же після того між головними державами Локарнського договору встали незамирені протиріччя про те, який характер має ця нота. Франція вважає її ультимативною, тоб-то Германія має або прийняти її всю або ні, а там буде видно, що з тою відповіддю робити. Англія-ж, з свого боку, проголосила що ця нота немає жадного ультимативного характеру і зміст її може бути цілком змінений уже в попередніх пересправах з німцями. Що-ж до Італії то вона не говорить про ультимативний чи не ультимативний характер, а вказує на те, що вона дала на ту згоду лише умовний підпис, а остаточний підпис, може дати лише тоді, коли до неї — Італії — перестануть прикладати які-будь санкції та коли Ліга Націй одкличе назад свою догану, виявлену їй з приводу війни в Африці.

Таким чином, згода Локарнських держав неначе-то вмерла зараз-же після того, як народилася. Німці, доставши згадану ноту, дали вже попередню негативну відповідь, а остаточну дають 31 березня після свого плєбіситу. Текст її на час писання цих рядків ще невідомий, але, як можна думати, він найбільше заінтересованої в справі держави, себ-то Франції, не задовольнить. Переслана нота була й до Верховної Ради Ліги, але тут вона дала несподівані для Франції наслідки. Верховна Рада, спосилаючися на те, що Гаазький Трибунал ще не сказав свого слова, не хотіла навіть визнати того факту, що Германія порушила Локарнський договір і, коли вірити газетам, визнала це порушення лише після того, як французький представник погрозив, що його держава виголосить загальну мобілізацію. Але з дальших тез ноти Верховна Рада нічого впрост не дискутувала, покликавши на те, що під згодою немає підписів усіх Локарнських держав, тоб-то Італії. Тому Верховна Рада дальший розгляд справи й не зачинала, а свої засідання перервала на неозначений час. За кулісами Ради говорилося, що продовжить вона свою сесію лише в травні, після того, як відбудуться французькі вибори до парламенту.

Так закінчилася перша стадія справи порушення Германією Локарнського договору. На сьогодні німці неначе-то перемогли по всій лінії. Як буде в травні, буде видно, але вже й зараз на цьому факті переходить, як здається, те, що можна було б назвати дипломатичною спекуляцією, говорять про нові державні fronti про можливість безпосередньої франко-германської згоди, про антанту, спрямовану на схід, і т. и. Що в тому є правди, що цомислу, розгадати поки що годі.

Observer.

Готуємося до достойного вшановання світлої пам'яті національного героя в день десятиліття його смерті.

Наказ

Військовому Міністерству і Армії Української Народньої Республіки

№ 2.

25 березня 1936 р.

§ 1.

У виконання Наказу Головної Команди Війська і Флоти Української Народньої Республіки з 22. V. 1932 р. № 1 про встановлення «Хреста Симона Петлюри», надання цього «Хреста» має бути передано через Головну та Місцеві Ради «Хреста Симона Петлюри» (§ 3 згаданого Наказу).

§ 2.

Головна Рада складається з президії та членів Ради.

Склад президії: голова — генерального штабу генерал-хорунжий В. Куш, 1-ий заступник голови — генерального штабу генерал-хорунжий В. Змієнко, 2-ий заступник голови — полковник О. Вишнівський; члени президії Ради — підполковник В. Дітель, сотник інженер В. Шевченко, поручник І. Чудненко, хорунжий М. Отрешко-Арський.

Члени Головної Ради: командири дивізії—1 Запорозької генерал-хорунжий Г. Базильський, 2 Волинської генерал-хорунжий О. Загородський, 3 Залізної генерал-хорунжий П. Шандрук, 4 Київської нтч. полковник М. Шраменко, 5 Херсонської генерал-хорунжий А. Пузицький, 6 Січової генерального штабу генерал-хорунжий М. Безручко, Окремої Кінної генерал-хорунжий І. Омелянович-Павленко.

П р и м і т к а. Згаданих в цьому § членів Головної Ради можуть заступати старшини з їхнього призначення.

§ 3.

Місцеві Ради становлять: а) у Франції — управа Товариства Вояків Армії УНР на чолі з головою управи генерального штабу генерал-хорунжим О. Удовиченком, б) у Чехословаччині — управа Товариства Вояків Армії УНР на чолі з головою управи підполковником інженером В. Проходою, в) у Румунії — управа Товариства Вояків Армії УНР на чолі з головою управи підполковником Г. Порохівським, г) у Польщі — 1. Управа Сплілки Военних Інвалідів на чолі з головою управи генерал-хорунжим О. Загородським, 2. Управа Товариства Вояків Армії УНР в Каліші на чолі з головою Управи генерального штабу генерал-хорунжим М. Безручком; начальники

Шкільних Груп творять Місцеві Ради з трьох осіб, рахуючи в тім і себе.

П р и м і т к а 1. Управи згаданих організацій і Начальники Шкільних Груп мають право, в залежності від місцевих обставин, для авторитетнішого виконання Місцевими Радами функцій, кооптувати вояків, що з будь яких причин до складу організації не належать.

П р и м і т к а 2. В країнах, де Місцевих Рад не може бути створено, вояки звертаються до Головної Ради безпосереднє.

§ 4.

Порядок провадження справ надання «Хреста С. Петлюри» наступний: а) вояки надсилають виповнену анкету, якої взірець долучається, до відповідної Місцевої Ради «Хреста»; б) Місцеві Ради, після перевірення правдивости поданих в анкеті даних, стверджують право вояка на одержання «Хреста» і пересилають анкету з своїми висновками до Головної Ради (Редакція журналу «Табір»); Головна Рада остаточно розв'язує справу признання «Хреста» і передає її для технічного виконання Управі Воєнно-Історичного Товариства, яка переховує всі матеріали, з наданням «Хреста» зв'язані. Головна Рада тако-ж провадить нумерацію «Хрестів».

П р и м і т к а . Спірні питання, що можуть повстати в усіх Радах, розв'язується звичайною більшістю голосів присутніх — половина плюс один. Для важности засідань Ради необхідна присутність звичайної більшости членів (в Головній Раді 8).

§ 5.

Виготовлення та розсилку «Хреста С. Петлюри» і грамот виконує Воєнно-Історичне Товариство.

П р и м і т к а . Управа Воєнно-Історичного Товариства, висилаючи «Хрест» і грамоту, побирає кошти виготовлення їх в розмірі 6 зол. 50 гр. Тим, хто не в стані оплатити «Хрест», буде вислано грамоту після вплати 1 зол.

Підписав:

В. Сальський
генерального штабу генерал-хорунжий,
міністр військових справ.

А н к е т а

для одержання «Хреста Симона Петлюри».

1. Прізвище, імення, імена батьків
2. Коли і де народився

3. Коли вступив до Армії, до якої частини, установи, повстанчого відділу
4. В яких боях, операціях та в складі яких саме частин брав участь у визвольній боротьбі (вказувати дати)
5. Прізвища тогочасних командирів: сотні, курія, полку, бригади, дивізії
6. В якій знаходився частині перед звільненням у безтермінову відпустку
7. Прізвища двох щонайменше начальників чи товаришів по службі, що можуть ствердити участь у визвольній боротьбі
8. Чи був судово караний і за що.
9. Сучасний фах чи рід праці
10. Адреса

.....
(власноручний підпис)

1936 р.

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6.

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

Марки пам'ятні на десятиліття смерти Головного Отамана С. Петлюри випустив Комітет по вшануванню Його пам'яті. Марки трьох сортів. Ціна комплекту у Франції — 4 фр. Набувати можна в Редакції «Тризуба», в Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі (41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9) та в українських організаціях.

Шановних авторів, що хотіли б вмістити свої статті в спеціальному числі «Тризуба», що буде присвячено десятиліттю з дня смерти С. Петлюри, проситься ласкаво надіслати їх до Редакції до 1 травня с. р.

Осіб що бажають, за прикладом минулих років, замість великодніх візитів та привітань скласти пожертву на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі, просять повідомити про це Бібліотеку або Редакцію «Тризуба». Привіт од цих осіб з їх іменами буде оголошено в «Тризубі».

Хроніка

З життя укр. еміграції.

У Франції

— Розклад служб Божих в Українській Православній Церкві в Парижі.

У Вербну неділю, 5-го квітня, о 10.30 год. рано, літургія. Перед початком служби Божої сповідь і посвячення верби.

В четверг, 9-го квітня, о 8 год. вечера, Страсті Господні. Читання 12-ти Євангелій.

В неділю, 12-го квітня, о 7 год. рано, Великодня Служба Божя і посвячення пасок.

З життя Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі.

— Замість великодніх привітань і візитів на Бібліотеку склали: прот. І. Бриндзан — 20 фр., ген. Башинський — 10 фр., Ж. і Ю. Яковлєви — 12 фр. 80 с., М. і В. Ступницькі — 10 фр., І. Гораїн — 10 фр., Філія в Шалеті Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції — 10 фр.

Із Польщі: ген. В. Куц — 5 зол., М. та І. Липовецькі — 3 зол., полк. М. Садовський — 1 зол., інж. Ю. Мельник — 5 зол., О. та М. Палієнка — 3 зол.

— Шевченківське свято в Ліоні. В суботу, 21 березня с. р., Українська Громада в Ліоні влаштувала вечір, присвячений пам'яті Т. Шевченка.

На цьому святі Громади мала приємність вітати й українських гостей із Парижу та Гренобля — генерального секретаря Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції п. П. Йосипишина та голову Української Громади в Греноблі — п. Червонецького.

В неділю, 22 березня, в поменшанні Громади відбулася доповідь п. Посипишина про сучасний стан Союзу. Після доповіді відбулася виміна думок, в якій приймали жваву участь голови Громад у Ліоні і в Греноблі, члени Управи Ліонської Громади, як рівно-ж і члени Громади. Збори висловили подяку п. Посипишинові за цікавий доклад.

Приїзд гостей з централі українських організації у Франції та іншої Громади багато сприяв зміцненню зв'язків, і тому Рада Ліонської Громади приносить ширю подяку за відвідини як п. генеральному секретареві П. Йосипишинові, так і голові Громади в Ліоні п. Червонецькому. Р. Г.

В Польщі

— Вояцький поклін поляглим під Крутами. 1 березня с. р. заходами товариства «Самопоміч» влаштовано було в Українській Світлиці в Каліші академію для вшановання пам'яті героїв, що полягли під Крутами в нерівному бою з московськими большевиками.

Академію відкрито було о год. 19-й головою Ради «Самопоміч» п. Л. Коханом. Гарно прибрану салью заповнили молодь і вояцтво на чолі з нашими генералами, що перебувають у Каліші.

Добре опрацьовану доповідь (ч. 8 «Батьківщини»), на жаль, мляво виглошеноу, прочитав пор. Кобельєк.

Декламації добре виголосили — учениця Данилевська та учень Филипів. Одну декламацію гарно виголосив п'ятилітній Вова Пашинківський. Вірш (Михайла Янова) «Крути», який зробив на присутніх велике вра-

жіння, прочитала артистка п. Скворцова-Шебякинова.

Добре заспівали дует — панни Вашківна й Чернявська. Після гарного баритонового сола сотн. Наталенка, хор заспівав кілька пісень, а адм. пор. Куц загравав на бандурі кілька козацьких дум. При роялю — п. Кромеловський.

Орієнтаційну карту большевицького наступу на Київ, виконав підполк. Микола Янів — учасник цього бою.

Пам'ять поляглих під Крутами присутні вшанували хвилиною мовчанки.

Академію закінчено співом «Ще не вмерла Україна».

М.

В Румунії

— Громада Українців-Емігрантів у Букарешті. В неділю, 1-го березня с. р., відбулися чергові загальні збори Громади Українців Емігрантів у Букарешті. На голову зборів було обрано п. Дмитра Геродота, а на секретаря п. Михайла Гетьмана.

Заслухавши звіт Управи Громади (голова — О. Долинюк, секретарь — В. Маковкин, скарбник І. Пищенко і бібліотекар — П. Яковенко) та доклад Ревізійної Комісії (голова — полк. Г. Пороховський і члени О. Деркач та Г. Тимочка), загальні збори висловили Управі Громади подяку за проведену нею працю.

Громада має допомогив фонд, з якого видаються позички її членам, а тако-ж і свою громадську бібліотеку. На цю останню видано досить поважну суму грошей (кругло коло 30.000 левів).

Громада постановила зібрати гроші на купівлю вічного місця для бувшого члена громади Гриця Олександрова, що помер в 1934-му році і був похований на засоби, зібрані Громадою.

На ці-ж засоби було зроблено надгробок і в річницю смерті відправлено панахиду на могилі небжчика.

Громада доручила новообраній нею управі подбати про набуття

місця для братської могили, до якої проєктується перенести тілні останки всіх емігрантів-українців, що знайшли свій вічний спочинок у Букарешті.

Заслухавши лист Комітету для вшанування пам'яті Симона Петлюри, в якому цей останній пропонує всім українським організаціям делегувати своїх представників до спеціальної комісії, завданням якої було б зайнятися справою належного відзначення 10-ї річниці з дня трагічної смерти вождя України, загальні збори постановили делегувати до тої комісії п. Софрона Іваненка.

З метою підтримки ідеї скликання всеукраїнського національного конгресу та збільшення фондів, призначених для реалізації цієї ідеї, загальні збори постановили самооподаткувати себе спеціальним національним податком у розмірі 10-ти левів у місяць. Члени Громади оподатковуються на цю ціль з 1-го січня 1936-го року.

До складу нової Управи Громади обрано пп. Гетьмана Михайла, Довгого Миколу, Іваненка Софрона, Тимочку Гриця і Яковенка Пантелімона. Ревізійну Комісію обрано в складі п. п. Богдановича Степана, Деркача Олексія та інж. Ліницького Дмитра.

— Українці емігранти в Румунії — для голодуючих бесарабців. На листу для допомоги голодуючим у Бесарабії, отриману з Чернівців, зложили свої датки такі емігранти: Геродот Дмитро — 20 л. інж. Ліницький Дмитро — 20 л., полк. Пороховський Гнат — 20 л., Пороховська Неллі — 20 л., Пороховська Оля — 10 л., Трепке Ніна і Василь — 40 левів, Громада Українців-Емігрантів у Гавані (збірка з нагоди відзначення 15-ої річниці перебування на чужині) — 130 л. На цю-ж листу зложив свій даток тако-ж буковинець Білак Дмитро з Багни — 20 л., а разом — 270 левів.

Гроші ці переслано для Комітету Допомоги Голодуючим через адміністрацію газети «Час» у Чернівцях.

В Болгарії.

— З діяльності Української Громади в Болгарії (Софія). 19 січня с. р. влаштувала Громада в своєму помешканні ялинку, на якій зібралось до 40 дітей.

Дітей було обдаровано оджею, забавками й солодощами та почастовано було їх вечерю.

Громада складає свою ширю подяку паніям Паращуків, Крупицькій та Лонкевичевій, що допомогли це дитяче свято влаштувати. Чистого прибутку для Громади це свято дало 160 левів.

— 16 лютого відбулося святочне зібрання Громади з приводу українського національного свята 22 січня. Доповідь відповідну прочитав п. Паращук.

— 8 березня Громада відсвяткувала 75-тилітню річницю смерті Т. Шевченка. Болгарський священник одслужив панахиду за спокій душі поета, виголосивши вічну пам'ять Тарасові, Симоніві та всім, що полягли за Україну. Співав громадський хор.

Святочну академію відкрив п. Паращук, після чого хор заспівав «Заповіт», а п. Крупицький прочитав добре оброблену доповідь про життя Шевченка. Закінчено свято було співом «Ще не вмерла Україна».

На святі присутніми були представники українських організацій, козаки-самостійники, а також і болгар. Під час поминок, що відбулися слідом за тим, промовляли: п. Орлів, п. Паращук, п. Крупицький; од козаків — отаман Союзу козаків-націоналістів п. Кудінов, отаман Софійської станиці п. Косоротов, а від болгар — запасний полковник п. Влаєвський.

Свято відбулося в теплій атмосфері. Про свято було оповіщено в місцевій болгарській пресі; рівно-ж після свята було в тій пресі вміщено теплі згадки як про Т. Шевченка, так і про саме свято.

В Китаю.

— Українська Громада в Шанхаю перейшла до нового помешкання, більшого й ліпшого, ніж було до того. Це нове помешкання знаходиться на головній вулиці міста, що розділює міжнародній селетельмент (в якому міститься Громада) і французьку концесію. На помешканні Громади завжди трепотить чудовий жовтоблакитний прапор (дар голови Громади п. О. Мельника), так дорогий серцю кожного українця.

Переїхала Громада на нове помешкання в грудні місяці минулого року. 28 грудня відбулося відкриття нової домівки і освячення національного прапору й помешкання духовним наставником української колонії в Шанхаю п.-о. архимандритом Денисом. По освяченні прапору і ввішено його було над помешканням Громади під спів «Ще не вмерла Україна».

На це відкриття зібралось багато наших громадян і п'ять представників од грузинської колонії. Українська Громада в Шанхаю підтримує зв'язки із представниками різних поневолених Москвою народів. Але особливо тісними являються зв'язки з грузинами. Місцева грузинська організація, на чолі з симпатичним молодим і дуже енергійним інженером п. Махарадзе, міцно стоїть на ґрунті незалежності Грузії і безкомпромісової боротьби проти всякої Москви за національне визволення своєї батьківщини. Крім того, п. Махарадзе не раз підкреслював глибоке розуміння значіння України для національного визволення інших країн, поневолених Москвою: без самостійної України не буде самостійного Кавказу і, значить, самостійної Грузії.

Діяльність Управи Української Громади в Шанхаю за 1935 рік виразилась в 44 засіданнях, 2 нарадах, 2 національних святах — свята державности 22 січня і Шевченківського, — 6 жалібних сходиnah із панахидами і доповідями (Крути, день смерти

Т. Шевченка, день трагічної смерті Головного Отамана С. Петлюри, роковини смерті гетьмана І. Мазепи, панахида по проф. М. Грушевському, панахида по М. Заньковецькій, панахида по харбінському українському діячеві В. Опадчому, трагедія під Базаром). Крім того, відбулося 5 доповідей, 16 вечірок, 1 дитяча ялинка, 1 громадська зустріч Нового Року, 1 відкриття домівки. Відвідин домівки Громади за 1935 рік було членами Громади — 1512, і гістьми — 460.

Не дивлячися на скрутне матеріальне становище і навіть ренегацтво деяких бувших активних членів Громади, що тепер од неї відійшли, — Громада й далі з честю провадить свою національну роботу, розуміючи значіння свого існування в такому міжнародньому центрі, яким являється Шанхай.

«Україна й совіти»

Події на європейському континенті та в Азії дають большевикам добру нагоду вихиснувати напружене становище для своїх цілей. Боязнь Великої Британії перед японською експансією в Азії та страх Франції перед Німеччиною в Європі — це дуже пригожий ґрунт для большевицької акції. Був час, коли навіть скрайне консервативна англійська преса дивувала своїх читачів незрозумілою здержаністю, а навіть і прихильністю до совітів.

Щоб показати, що в совітах не все в порядку та що українці ніяк не погодилися з існуючими обставинами, Українське Бюро в Лондоні помістило в англійській пресі ряд дописів про становище українців під совітами.

Під заголовком «Українці й совіти» поміщено такий допис в «Т а й м с' і» (з 9 березня с. р.), в якому пишеться:

«Теперішнє міжнароднє становище посилює у всіх держав стремління себе забезпечити. Воно те-ж є причиною заклочування пактів з совітами. Цей факт

був причиною, що англійська преса й інші чинники припинили були всяку критику совітів. Хочемо вірити, що це не означає, що в Англії забули про терпіння українського народу, в тій Англії, де все можна було підносити голос у справі поневолених народів».

В дописі згадується далі, що становище на Україні під зглядом прохарчовання все ще не покращало, помімо того, що офіційний голод проминув. «Все існує дуже поважна недостача найпотрібніших засобів поживи для дуже великого числа населення, головно для тих, що не служать в червоній армії або не мають щастя мешкати по містах, не говоримо вже про недостачу поживи для тих, що їх виселено на Сибір...»

Україна й українці терплять переслідування, як і терпіли. «Українські землі під совітами все ще правляться комісарами з Москви. Українці все ще наповнюють тюрми Сибіру; українці все ще пам'ятають страшну голодову катастрофу 1933 року, спричинену з розмислом Москвою, катастрофою, яка здештувала населення України...»

Українці стремлять до свободи і вірять, що теперішні політичні події в Європі не спричинять відсунення української справи на друге місце.

«Чи не прийшла саме тепер нагода, коли СССР горячково шукає помочи в інших європейських державах, щоб високо гуманітарні держави Заходу зажадали зміни тих відносин, в яких живуть поневолені народи в совітах?»

Дописи Українського Бюра про українські справи вмістив останніми тижнями цілий ряд денників і тижневиків, тако-ж і на провінсії.

(У к б ю р о , Лондон)

Виклад у Лондоні про становище на Закарпатті.

В Королівському Інституті Міжнародних Справ відбувся дуже цікавий виклад про становище на

Закарпатській Україні. Яке велике заінтересовання викликають українські справи в Лондоні, доказом того була переповнена зала Інституту. Випад виголосив п. С. А. Мекартней, член Англо-Українського Комітету, який недавно їздив до Чехословаччини, щоб там простудіювати становище меншостей. Випад мав довірочний характер.

(У к б ю р о , Лондон)

Шевченкова річниця в українській секції Орієнталістичного Гуртка Молоді при Східньому Інституті у Варшаві.

Для відзначення 75 річниці смерті Тараса Шевченка українська секція Орієнталістичного Гуртка Молоді при Східньому Інституті у Варшаві влаштувала 12 березня с. р. академію. Вступне слово на цій академії виголосив голова гуртка п. В. Педа, а доповідь зробив проф. П. Зайцев на тему «Шевченко і Схід». Артистичні декламації творів Т. Шевченка п. Н. Лівницькою-Холодною та низка пісень Українського Національного Хору ім. М. Лисенка з «Заповітом» на прикінці доповнили програм цієї інтересної академії.

Шевченкова річниця і польське радіо

11 березня с. р. варшавське радіо надало спеціальну точку свого програму, присвячену Шевченковій річниці. Було передано твори Т. Шевченка в поетичному перекладі на польську мову шп. К. Вежинського, Ю. Ло-

бодовського, Ч. Ястржембца, Козловського та Я. Івашкевіча. Крім того, заспівав низку пісень Український Національний Хор ім. М. Лисенка.

Бібліографія.

— Д. Дорошенко. «З історії української політичної думки за часів світової війни». Прага. 1936. 99 сторінок малої вісімки.

Книга трактує еволюцію РУЦ, — яка, як відомо, була вихідною точкою українського партійного життя, — та перипетії укр. соц.-дем. партії до війни і в час війни.

Багатий матеріал, який використав автор, робить його нову книгу дуже інтересною для всіх, хто цікавиться еволюцією української політичної думки. Ті сторінки книги, які присвячено Юркевичу і Союзові Визволення України, що їх написано на підставі мало-відомих досі даних, читаються з захопленням.

Можемо лише пожалкувати, що ця книжка дуже коротка й не є широкою історією української політичної думки за останніх 50 років.

І. З.

— Бібліотека Війни в Америці — Hoover War Library Stanford University, Palo Alto, California, USA — прохає посилати їй всі українські видання й часописи, особливо військові.

Нові книжки й журнали.

— Літургія Св. Йоана Золотоустого. Праці Українського Наукового Інституту у Варшаві. Том XXXVI. Серія перекладів Св. Письма та Богослужбових Книг, книга 1. Варшава, 1936.

— Рідна Мова, науково-популярний місячник, присвячений вивченню української мови. Ч. 4(40), квітень 1936. Варшава.

- **За Незалежність**, бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Ч. 14, березень 1936. Варшава.
- **Жіноча Доля**, часопис для українського жіноцтва, ч. 6, 15 березня 1936. Коломия.
- **Український Сокіл**, часопис Союзу Українського Соколіства Закордоном. Ч. 3 (18), березень 1936. Прага.
- **Службовик**, місячник Союзу Українських Приватних Службовиків у Львові. Ч. 2 і 3, лютий і березень 1936 р.
- **Обрії**, тижневик, ч. 2 і 3, 13 лютого та 20 лютого 1936, Львів.
- **Обрії**, тижневик, ч. 4 і 5, 27. II і 5. III. 1936 р. Львів.
- **До Перемоги**, суспільно-господарський та літературно-критичний місячник. Ч. 1, січень 1936 та ч. 2, лютий 1936. Ужгород.
- **Дзюнцов. Патріотизм**. Квартальник «Вістника», місячника літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Ч. 1, 1936, Львів.
- **Світло й Тінь**, щомісячний журнал Українського Фотографічного Товариства у Львові та його філії. Ч. 3 (27), березень 1936. Львів.
- **Slovansky Prehled**, sbornik pro poznávání politického, socialního a kulturního života slovanských států a národu. Číslo 3. Březen 1936. Praha.
- **Wschód — Orient**, kwartalnik poświęcony sprawom Wschodu. No 4 (z 1935) — 1 (z 1936 r.), grudzień 1935 — styczeń-marzec 1936. Warszawa.
- **М. М. ZSSR. Rzecz y w istość**. Видання чвертьрічника «Wschód». Варшава, 1936.
- **Северный Кавказ**, орган Народной Партии горцев Кавказа. Ч. 20, грудень 1935. Варшава.

Звіт

з бесід при «Тризубі» на користь безробітних за час з 3. XI. 1935 р. по 19. I. 1936 р.

Чисті прибутки	фр.	Видатки	фр.
Сальдо з попереднього сезону	5.65	10. XI. 35 р. — Церкві в Парижі на іконостас ..	92.10
Бесіда 3. XI. 1935 р. ...	3.55	7. XII. 35 р. 1 допомога	35.—
Бесіда на користь укр. церкви 10. XI. 35 р. .	92.10	1 допомога .	75.—
Бесіда 24. XI. 35 р.	105.—	22. XII. 35 р. 1 допомога .	10.—
Бесіда 8. XII. 1935 р. ..	75.50	1 допомога .	25.—
Бесіда 22. XII. 1935 р. .	53.40	23. XII. 35 р. 1 допомога .	26.40
Бесіда-ялишка 5. I. 1936	76.90	1 допомога .	26.40
Бесіда 19. I. 1936 р.	62.70	26. XII. 35 р. 1 допомога .	10.—
		10. I. 1936 р. 1 допомога .	25.—
		1 допомога .	50.—
		Сальдо на 20. I. 1936 ..	69.90
Разом	175.10	Разом ..	175.10

Таким чином за вказаний час, крім того, ще видано на збудування іконостасу в православній українській церкві в Парижі, видано 9 допомог; ще лишалося на 1 січня до розподілення 69 фр. 10 с.

Український Незалежний Театр

під управою П. Шмалія

в неділю, 12 квітня с. р., в театрі — 15, Avenue Noche (метро Etoile або Courcelles) виставить вомічну оперу Артемовського на 3 дії

Запорожець за Дунаєм

В ролях виступлять: пані М. Кірсанова-Яхненко (Одарка), Зіна Шмалієва (Оксана)

та панове: П. Шмалій (Карась), М. Миколаєнко (Андрій), М. Кириченко (Султан), О. Харченко (Імам), В. Солонар (Селіх-ага), хор.

Дирижер — проф. М. Сірін'яно.

Декорації — Л. Бахтин.

Режисер — П. Шмалій.

Початок о год. 8.15 вечера

Українське Співоче Т-во ім. О. Кошиця в Парижі

в суботу 25-го квітня (15, av. Noche, метро: Etoile et Courcelles)
з нагоди 75-тих роковин смерті Т. Шевченка дає

Концерт мішаного хору

(25 виконавців)

під диригуванням Андрія Чехівського

В концерті беруть участь: п. Л. Корецька, артистка італійської опери в Чикаго, п. М. Яхненко-Кірсанова, п. Е. Горпільський та п. К. Жукович — оперові артисти.

При піаніно п. Ю. Пономаренко.

Початок о 20 $\frac{3}{4}$ г. точно.

Ціни квитків: 5, 7 та 10 фр. Квитки в день концерту при вході до залі від 7 г. вечера.

На Шевченкові дні олівці:

пофарбовані жовтим і блакитним кольором із написом: «І чужому на-
учайтесь, і свого не цурайтесь». Купувати й замовляти в

Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі

41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9.

Ціна штуки — 1 фр., 12 штук — 10 фр. без пересилки.

До всіх земляків на чужині

Звертаюся з проханням допомоги мені зробити пам'ятковий альбом-збірку фотографій про перебування наше на чужині. Прошу надіслати різні фотографічні знімки як окремих осіб, так і групові та побутові. При бажанні, переслани мені знімки після перефотографування з вдячністю поверну. Разом з тим сердечно дякую ВШ. Землякам, що були ласкаві мені фотографії вже надіслати і прошу при надсиланні зніmkів зазначати де та коли даний знімок зроблено, як рівно-ж і прізвища зфотографованих осіб.

P. O l e k s i j e n k o . Foto-Ognisko. Szamotuły. Pologne.

ТРИЗУБ

тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925 Симоном Петлюрою, виходить в 1936 році по-старому і за участі тих самих співробітників

Умови передплати на 1936 рік

У Франції на рік — 60 фр., на півроку — 30 фр., на три місяці — 15 фр., на один місяць — 6 фр.

	1 рік.	1/2 року	3 місяці	1 місяць	окр. чис.
ЧЕХІЯ	80 к. ч.	40 к. ч.	20 к. ч.	10 к. ч.	3 к. ч.
ПОЛЬЩА	18 зл.	10 зл.	5 зл.	2 зл.	0,60 зл.
РУМУНІЯ	500 лейв	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0,50 м.
СПОЛ. ШТАТИ П.А.	3 дол.	1,5 д.	1 д.	0,40 д.	0,10 д.
КАНАДА	3 дол.	1,5 д.	1 д.	0,40 д.	0,10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6 б.	2 б.	0,60 б.
БОЛГАРІЯ	200 лев	100 лев	50 лев	18 лев	5 лев

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 13 rue Bonaparte, Paris VI

Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ)

Позаочного Навчання при УГА в Чехословацькій Республіці

Продовжується запис на Економічно-Кооперативний відділ та на курси: бухгалтерські, українознавства, пасічництва, оброблення шкіри, практичної фотографії, практичної радіотехніки, практичного мислярства.

Приймається запис на курси садівництва, технічного перероблення садівничих та городничих і на курси сільсько-господарського рахівництва простого.

Звертатись на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, P o d é b r a d y, Zamek. Tchecoslovaquie.

На відповідь додавати інтернаціональний поштовий значок.

Управа Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції з жалем повідомляє всіх бойових товаришів про передчасну й трагічну смерть підполковника

Івана НІГОВСЬКОГО

що наступила в четвер 26 березня 1936 року в Регоні (Франція)

Редакція і адміністрація: 42, rue Denfert-Rochereau, Paris-V
Tél. Danton 80-03.

Для переказів у Франції: «Le Trident», cheque postal 898.50, Paris.
Редагус — Комітет. Адміністратор: Іл. Косенко

Le Gérant : M-me Perdrizet.